

Nr 42

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation, i vad skrivelsen hänvisats till lagutskott och tilldelats första lagutskottet, jämte i ämnet väckta motioner.

I skrivelse den 11 mars 1966, nr 39, har Kungl. Maj:t, under återopande av skrivelsen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden, lämnat riksdagen redogörelse för Nordiska rådets fjortonde session i Köpenhamn den 28 januari—den 2 februari 1966. Skrivelsen har i vissa delar hänvisats till lagutskott. Därvid har den, såvitt gäller följande, av juridiska utskottet förberedda saker under avdelning II i den vid skrivelsen fogade redogörelsen från Nordiska rådets svenska delegation, behandlats av första lagutskottet.

- A 3. Nordisk språkkonvention (s. 9 f.),
- A 5. Skadeståndsrätt (s. 10 f.),
- A 6. Äktenskapslagstiftning (s. 11),
- A 7. Alkoholmissbruk i luftfart (s. 11) och
- A 11. Övriga saker (s. 13 f.).

Första lagutskottet har samtidigt behandlat de i anledning av skrivelsen väckta *motionerna II: 843* av herrar *Björkman* och *Kellgren*, avseende punkten A 3, och *I: 687* av herrar *Lundström* och *Lars Larsson*, avseende punkten A 7. För motionernas yrkande och innehåll lämnas viss redogörelse nedan. I övrigt får utskottet hänvisa till de tryckta motionerna.

Punkten A 3

Under denna punkt behandlas ett förslag om nordisk språkkonvention. I redogörelsen anföres härom följande.

Vittgående syftning hade ett av fyra presidiemedlemmar, däribland herr Ohlin, väckt medlemsförslag om ingående av en nordisk språkkonvention. I förslaget hemställdes, att rådet måtte rekommendera regeringarna i de nordiska länderna att utarbeta förslag till en nordisk konvention om rätt för nordbo att utan särskild kostnad använda det av de nordiska ländernas språk, han räknar som sitt, i handlingar ingivna till domstol eller annan statlig myndighet i Norden i de fall, då han har svårighet att bruka myndighetens eget eller egna språk. Förslaget har framför allt praktisk betydelse för den talrika finskspråkiga befolkningen i Sverige.

Utskottet konstaterade, att förslaget mött förståelse av remissinstanserna, men fann det lämpligt, att man först undersökte de praktiska och ekonomiska problemen förbundna med en dylik konvention, omfattande språken i alla de nordiska länderna, även färöiskan och grönländskan. Samtidigt borde övervägas, om en dylik konvention kunde utvidgas till att omfatta hänvändelser till kommunala myndigheter.

På utskottets förslag antog rådet en rekommendation (nr 29), vari regeringarna uppmanas att genom en undersökning av de praktiska och ekonomiska problemen utreda förutsättningarna för en konvention avseende alla nordiska språk, enligt vilken varje nordisk medborgare har rätt att utan särskild kostnad för sig själv bruka det nordiska språk, han räknar som sitt, i sina kontakter med domstol eller annan offentlig myndighet i Norden, allt förutsatt att han har svårigheter att bruka myndighetens eget språk.

I *motionen II: 843* uttalas önskvärdheten av att riksdagen redan nu ger sitt stöd åt initiativet om nordisk språkkonvention. Motionärerna anför att förslaget kommer att möta åtskilliga praktiska svårigheter men att det låter sig väl realiseras. Enligt motionärerna hastar det med genomförandet av förslaget och riksdagen bör därför understryka vikten av att utredningen av de praktiska modaliteterna kring initiativets förverkligande påskyndas.

I motionen hemställs att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla att nödiga undersökningar av praktiska och ekonomiska problem, som måste föregå ingåendet av en nordisk språkkonvention, måtte slutföras snarast möjligt.

Punkten A 7

Under denna punkt lämnas följande redogörelse för spørsmålet om alkoholmissbruk i luftfart.

I denna fråga förelåg dels regeringarnas meddelanden om rekommendation nr 8/1962 angående likartade bestämmelser mot alkoholmissbruk i luftfartslagstiftningen, dels ett till sessionen av bl. a. herr Lars Larsson väckt tilläggsförslag om förenhetligad lagstiftning rörande alkoholmissbruk i luftfart. I tilläggsförslaget hemställdes, att regeringarna måtte rekommenderas att snarast möjligt låta förenhetliga reglerna om nykterhet i lufttrafik.

Utskottet utgick ifrån att — i överensstämmelse med tidigare avgivna regeringsmeddelanden — samnordiska överläggningar mellan trafikministrarna skulle komma till stånd i frågan och att man därvid ånyo sökte upp nå enhetliga nordiska lagbestämmelser. Mot denna bakgrund ansåg utskottet, att det inte förelåg tillräckliga skäl för att antaga en ny rekommendation i frågan. På utskottets förslag beslöt rådet därför att icke företaga sig något i anledning av tilläggsförslaget.

I motionen I: 687 konstateras med beklagande att Nordiska rådets rekommendation i ämnet och frågans aktualiserande varje år i samband med rådets sessioner ännu inte avsatt något påtagligt resultat, som kan leda till antagande av enhetliga regler på området. Det är därför enligt motionärerna angeläget, att överläggningar snarast kommer i gång mellan de nordiska länderna, och riksdagen bör göra ett uttalande av sådan innebörd.

I motionen hemställs, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att initiativ tages till överläggningar mellan de nordiska länderna om förenhetligande av reglerna om alkoholmissbruk i luftfart.

Beträffande det närmare innehållet i övriga av utskottet behandlade punkter torde få hänvisas till redogörelsen.

Utskottet

Nordiska rådet har vid sin fjortonde session såsom framgår av punkt A 3 i redogörelsen härför antagit en rekommendation, vari regeringarna uppmanats att utreda förutsättningarna för en konvention, enligt vilken varje nordisk medborgare tillåtes att vid domstol eller annan myndighet använda det nordiska språk han räknar som sitt, under förutsättning att han har svårighet att bruka myndighetens eget språk. I motionen II: 843 uttalas att riksdagen bör stödja detta initiativ och understryka vikten av att den utredning av de praktiska och ekonomiska problemen, som måste föregå konventionen, påskyndas. Motionärerna hemställer därför att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att sådan utredning slutföres snarast möjligt.

Sedan motionen väckts har de nordiska länderna utsett kontaktmän för beredande av ärendet, och inom det finska justitiedepartementet pågår arbete med en promemoria som är avsedd att vara underlag för vidare överläggningar. Med hänsyn härtill föreligger enligt utskottet ej anledning att från riksdagens sida ta något initiativ i saken.

Av punkt A 7 i redogörelsen framgår att vid behandlingen av frågan rörande alkoholmissbruk i luftfart förelåg dels regeringarnas meddelande om rådets rekommendation år 1962 angående likartade bestämmelser i luftfartslagstiftningen mot alkoholmissbruk och dels ett tilläggsförslag, vari hemställdes att regeringarna måtte anmodas att snarast möjligt låta förenhetliga dessa regler. Eftersom överläggningar mellan de nordiska trafikministrarna var att vänta, beslöt rådet att icke företa något i anledning av tilläggsförslaget. I motionen I: 687 konstaterades att rekommendationen ännu inte avsatt påtagligt resultat och det föreslås att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer, att initiativ tas till överläggningar mellan de nordiska länderna i frågan.

Sedan det svenska kommittébetänkandet i ämnet numera remissbehandlats skall frågan diskuteras mellan företrädare för berörda departement. Avsikten är enligt vad utskottet erfarit att kort därefter behandla spörsmålet på ett nordiskt trafikministermöte i syfte att åstadkomma enhetliga nordiska lagbestämmelser på området. Ej heller i denna del är därför enligt utskottets mening åtgärd från riksdagen påkallad.

Övriga av utskottet behandlade frågor har ej föranlett uttalande från utskottet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte lägga förevarande skrivelse, nr 39, såvitt nu är i fråga, till handlingarna;

B. att motionen II: 843 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

C. att motionen I: 687 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 november 1966

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Erik Svedberg, Ernulf, Arvidson, Hjorth, Lundin, Ferdinand Nilsson, Schött och fru Lilly Ohlsson;

från a n d r a kammaren: fru Gärde Widemar, herr Östrand, fru Löfqvist, herr Gustafsson i Borås, fröken Bergegren, herrar Zetterberg*, Dockered och fru Heurlin.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.